

Sarajevo, 14.10.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.10.2019.- 11.10.2019.

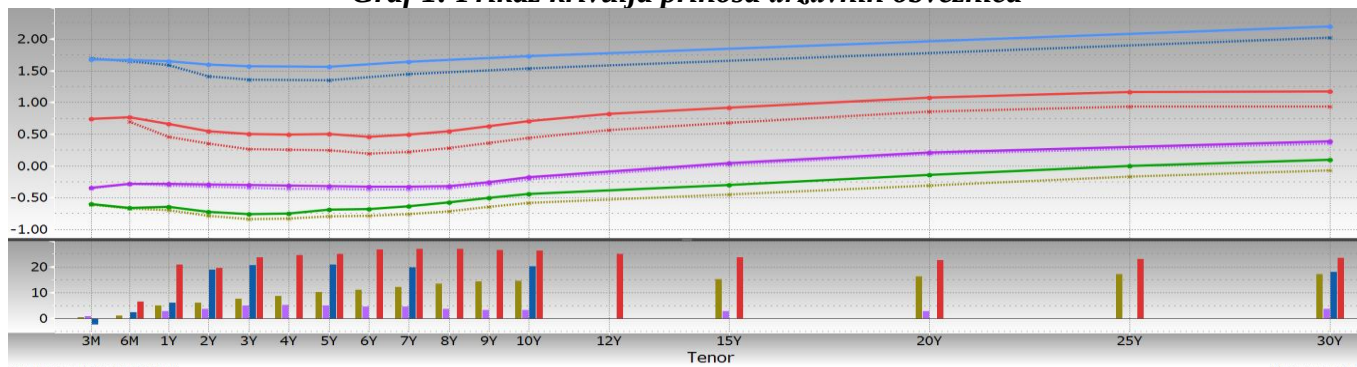
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	4.10.19	-	11.10.19		4.10.19	-	11.10.19		4.10.19	-	11.10.19		4.10.19	-	11.10.19	
2 godine	-0,78	-	-0,72	↗	1,40	-	1,59	↗	0,35	-	0,55	↗	-0,33	-	-0,29	↗
5 godina	-0,79	-	-0,69	↗	1,35	-	1,55	↗	0,25	-	0,50	↗	-0,36	-	-0,31	↗
10 godina	-0,59	-	-0,44	↗	1,53	-	1,73	↗	0,44	-	0,71	↗	-0,21	-	-0,18	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.10.19	-	11.10.19
3 mjeseca	-0,577	-	-0,538 ↗
6 mjeseci	-0,674	-	-0,664 ↗
1 godina	-0,683	-	-0,642 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.10.2019. godine (pune linije) i 04.10.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekla sedmica je bila u znaku iščekivanja signala narednih koraka trgovinskih pregovora između SAD i Kine. Iako na početku sedmice prve vijesti nisu ukazivale na optimizam, to se promijenilo sredinom sedmice, a raspoloženje tržišta je ostalo pozitivno do kraja protekle sedmice usljed pozitivnih signala s obje strane, a što je kao rezultat imalo rast indeksa dionica na globalnom nivou. Navedeno je uticalo na rast prinosa sigurnijih obveznica eurozone, naročito onih s dužim rokom dospelja. Prinosi njemačkih obveznica su na sedmičnom nivou povećani između 6 i 14,5 baznih poena (najveći rast zabilježen kod desetogodišnjih obveznica). Prinosi obveznica ostalih članica eurozone su bilježili ista kretanja, ali je kod italijanskih obveznica rast prinosa bio nešto manje izražen (2 do 11 bazna poena), usljed uspješnih aukcija obveznica ročnosti 3 do 30 godina, koje su održane na kraju prošle sedmice.

U četvrtak je objavljen zapisnik sa septembarske sjednice ECB koji je ukazao na duboku podijeljenost oko pitanja ponovnog uvođenja programa kupovina obveznica, što je ukazalo na povećanu različitost mišljenja uoči isteka mandata trenutnog predsjednika ove institucije, a što je dodatno potvrđeno zvaničnim izjavama određenih članova ovog tijela. Navedeni zapisnik je pokazao da je više od jedne trećine članova UV ECB, uključujući predsjednike centralnih banaka Francuske i Njemačke, bilo protiv uvođenja novog kruga kupovina obveznica, što prema određenim analitičarima sada predstavlja prijetnju efikasnosti monetarne politike. Zapisnik je pokazao i to da su neki članovi bili spremni da prihvate i veće

smanjenje kamatnih stopa u zamjenu za odustajanje od prijedloga reaktivacije programa kupovina obveznica, dok su se neki drugi članovi morali ubijediti u potrebu za smanjenjem kamatnih stopa zbog zabrinutosti oko mogućih rastućih sporednih efekata. Nakon objavljenog zapisnika, predsjednik ECB Draghi je izjavio da bi vlade članica eurozone mogle pomoći ECB da ranije poveća kamatne stope ukoliko i same stimuliraju privredu. On je pojasnio da bi aktivnija fiskalna politika u eurozoni omogućila brže prilagođavanje monetarne politike, a za koje su svi, prema Draghiju, svjesni da ima negativne efekte na određene segmente društva i određene posrednike.

ECB je objavila da izvještaj ovogodišnjeg testa na stres, u kojem su učestvovala 103 banke, pokazuje da velika većina banaka nad kojima se vrši direktan nadzor ima ukupno zadovoljavajuće pozicije likvidnosti, uprkos određenim nedostacima koji zahtijevaju dodatnu pažnju. Oko polovine ispitanih banaka je pokazalo da u situaciji izraženih šokova može da „preživi“ više od 6 mjeseci, dok je kod scenarija ekstremnih šokova taj period iznosio više od 4 mjeseca.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	OKT	-13,0	-16,8	-11,1
2.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	AUG	-6,4%	-6,7%	-5,0%
3.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	AUG	-4,3%	-4,0%	-3,9%
4.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	AUG	0,1%	-1,4%	0,0%
5.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	AUG	-	4,4%	4,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	AUG	-1,8%	-1,8%	-0,7%
7.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	AUG	0,6%	1,7%	1,2%
8.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	AUG	-	-9,9%	-6,9%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	AUG	-0,2%	-1,6%	-0,1%
10.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	AUG	-	-0,8%	-0,4%
11.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	AUG	18,8	16,2	21,6
12.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	AUG	-5,0	-5,02	-4,54
13.	Maloprodaja – Italija (G/G)	AUG	2,3%	0,7%	2,4%
14.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	SEP	0,9%	0,9%	1,0%
15.	Stopa inflacije – Holandija	SEP	3,0%	2,7%	3,1%
16.	Stopa inflacije – Španija	SEP	0,2%	0,2%	0,4%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tokom prošle sedmice zabilježili snažan rast za oko 20 baznih poena, kao i indeksi dionica, pod uticajem optimizma vezano za trgovinske pregovore između SAD i Kine. Naime, SAD su krajem sedmice najavile okvirni sporazum s Kinom, koji je predsjednik SAD nazvao „fazom 1“. Iako su saopšteni ograničeni detalji o sporazumu, objavljeno je da se obustavlja povećanje tarifa na 30% sa 25% na oko 250 milijardi USD vrijednosti kineskog izvoza, koje je trebalo početi 15. oktobra. S druge strane, Kina je saglasna povećati kupovinu američkih poljoprivrednih proizvoda za oko 40-50 milijardi USD te provesti značajne reforme u poljoprivrednoj politici, transparentnosti valute, kao i otvaranju pristupa tržištima za američke finansijske kompanije. Pregovori o „fazi 2“ bi mogli biti održani u novembru, a trebalo bi da se odnose na pitanja tehnologije i intelektualnog vlasništva.

Prošle sedmice je objavljen zapisnik sa septembarske sjednice FOMC-a u kojem je navedeno da je većina kreatora monetarne politike glasala za smanjenje referentne kamatne stope. Članovi FOMC-a su istakli da su pritisci na inflaciju prigušeni uz ograničeni uticaj rasta plata, te su naglasili povećanje zabrinutosti zbog trgovinske nestabilnosti i globalnih rizika. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da će Fed uskoro nastaviti s kupovinama državnih obveznica kako bi proširio bilans stanja u nadi da će spriječiti ponavljanje nedavnih turbulencija na tržištima novca u SAD.

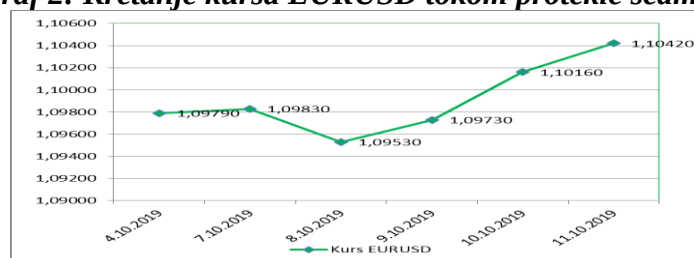
Prema rezultatima Bloomberg istraživanja za oktobar ekonomisti su zadržali prognozirane stope rasta GDP-a od 2,3% za tekuću i 1,8% za 2021. godinu, dok je za narednu godinu prognozirana stopa GDP-a smanjena na 1,7% sa 1,8%. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,8%, dok je ista za narednu godinu povećana na 2,1% sa ranije prognoziranih 2%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) SEP	1,8%	1,4%	1,8%
2.	Indeks potrošačkih cijena (G/G) SEP	1,8%	1,7%	1,7%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 5. OKT	220.000	210.000	220.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 6. OKT	-	62,7	62,0
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 4. OKT	-	5,2%	8,1%
6.	Zarade po radnoj sedmici (G/G) SEP	-	0,9%	1,1%
7.	Indeks ulaznih cijena (G/G) SEP	-2,1%	-1,6%	-1,8%
8.	Indeks izlaznih cijena (G/G) SEP	-	-1,6%	-1,4%
9.	Indeks povjerenja - Univerzitet iz Mičigena P OKT	92,0	96,0	93,2

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0979 na nivo od 1,1042.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Datum koji je trenutno određen za napuštanje Brexita se približava, ali sporazum još uvijek nije postignut. Premijer Johnson je više puta tvrdio da će Velika Britanija napustiti EU blok 31. oktobra, kako je trenutno određeno, te da nije spreman da traži bilo kakvo produženje. Ipak, u prošlom mjesecu Parlament je usvojio zakon pod nazivom „Benov zakon“ kojim se zahtijeva od premijera da zatraži odlaganje Brexita ukoliko se ne postigne sporazum do 19. oktobra, osim ukoliko zakonodavci odobre Brexit bez sporazuma. Financial Times je objavio da je premijer Velike Britanije Johnson pozvao premijera Irske Varadkara da zadrži povjerenje u postizanje sporazuma o Brexitu, uprkos bojazni da sporazum neće biti postignut. S druge strane, Johnson je kancelarki Merkel rekao da je sporazum o Brexitu u osnovi nemoguć ukoliko EU zahtijeva od Sjeverne Irske da ostane unutar carinske unije. U međuvremenu, Velika Britanija je pokušala ublažiti zabrinutost oko Brexita bez sporazuma, te je objavila niz planova za slučaj vanrednih stanja. Ekonomija Velike Britanije pokazuje snažne znakove napetosti kako se globalno usporenje intenzivira, uz gubitak napretka u područjima koja su do danas predstavljala izvor rasta. Povjerenje među kompanijama je smanjeno na najniži nivo od globalne krize. Tržište rada koje je do skoro bilježilo unapređenje počinje da pokazuje znakove usporenja, dok je i lična potrošnja upitna. Krajem sedmice pojačan je optimizam vezano za moguće postizanje sporazuma o Brexitu.

Pregovarač EU za Brexit Barnier je izjavio da je tokom protekle sedmice imao konstruktivan sastanak s Barclayom koji je zadužen za procese Brexita. Ipak, tokom vikenda diplomate su saopštili da nije bilo napretka u pregovorima te su istakli da je teško postići dogovor s obzirom na različite stavove među stranama, kao i zbog kompleksnosti brojnih pitanja. Bilo koji sporazum mora zadovoljiti EU vlade i Veliku Britaniju, odnosno duboko razdvojeni Parlament Velike Britanije. Predstavnici EU smatraju da je dosta aktivnosti okončano dok je premijer Johnson istakao da se nazire postizanje sporazuma, ali da i dalje treba mnogo toga da se načini da bi sporazum bio postignut. Takođe, Johnson je dodao da moraju ostati spremni na napuštanje EU 31. oktobra.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M) AUG	0,0%	-0,1%	0,4%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) AUG	-0,8%	-1,8%	-1,1%
3.	Prerađivački sektor (G/G) AUG	-0,4%	-1,7%	-0,9%
4.	Građevinski sektor (G/G) AUG	-0,2%	2,4%	1,9%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP) AUG	-10,000	-9,806	-9,625

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,89083 na nivo od 0,87235, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2331 na nivo od 1,2668.

JAPAN

Optimizam vezano za trgovinske pregovore između SAD i Kine je uticao i na finansijsko tržište u Japanu, te su prinosi na japanske državne obveznice zabilježili rast za 3 do 5 baznih poena na sedmičnom nivou. Bivši izvršni direktor BoJ Momma je izjavio da će BoJ zadržati aktuelnu monetarnu politiku sve dok ne bude u potpunosti uvjerena da će usporavanje globalne ekonomije izazvati turbulencije na berzama, te naglu aprecijaciju JPY. Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za oktobar, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 0,9% za tekuću godinu te stope od 0,2% i 0,8% za 2020. i 2021. godinu, respektivno. Istovremeno, ekonomisti su zadržali prognoze stope inflacije te se očekuje da će ista u tekućoj godini iznositi 0,7%, dok prognoze za 2020. i 2021. godinu iznose 1,0% i 0,8%, respektivno. Takođe, očekuje se da će BoJ referentnu kamatnu stopu zadržati na trenutnom nivou od -0,10% do kraja godine, dok je prethodno prognozirano do kraja trećeg kvartala ove godine.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

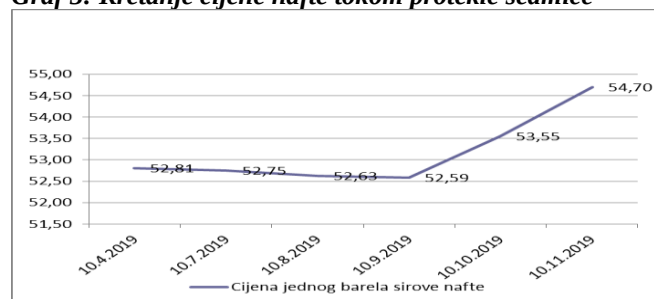
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD) SEP	-	1.322,6	1.331,6
2.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) AUG	36,4	50,9	-74,5
3.	Tekući račun (u milijardama JPY) AUG	2.069,5	2.157,7	1.999,9
4.	Monetarni agregat M2 (G/G) SEP	2,4%	2,4%	2,4%
5.	Monetarni agregat M3 (G/G) SEP	2,0%	2,0%	2,0%
6.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) prelim. SEP	-	-35,5%	-37,0%
7.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G) AUG	-8,4%	-14,5%	0,3%
8.	Proizvođačke cijene (G/G) SEP	-1,1%	-1,1%	-0,9%
9.	Vodeći indeks P AUG	91,8	91,7	93,7
10.	Koicidirajući indeks P AUG	99,4	99,3	99,7
11.	Indeks ukupnih zarada AUG	-0,2%	-0,2%	-1,0%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 117,39 na nivo od 119,71, što predstavlja sedmični rast od 1,98%. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 106,94 na nivo od 108,29.

NAFTA I ZLATO

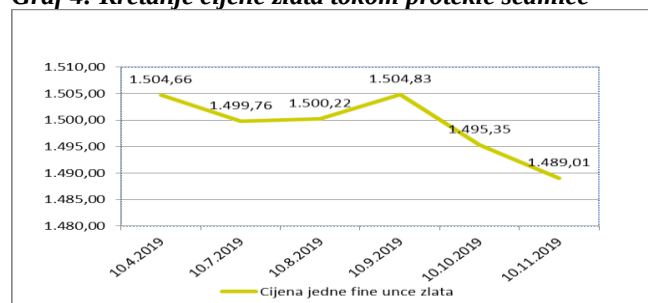
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,81 USD (48,10 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je bila pod uticajem očekivanja pregovora na relaciji Kina-SAD. Nezavisni trgovci naftom smatraju da će globalna cijena nafte vjerovatno ostati blizu sadašnjih nivoa u narednoj godini ukoliko se ne riješe trgovinske tenzije između Kine i SAD, kao i ukoliko se ne ublaže neizvjesnosti vezano za globalnu recesiju. Tržište nafte se u trećem kvartalu tekuće godine nalazilo u najvećem deficitu ponude od 2007. godine, nakon što su napadi na proizvodna postrojenja u Saudijskoj Arabiji uticali na ukupno smanjenje proizvodnje OPEC-a i saradnika. Prema mjesečnom izvještaju OPEC-a potražnja za naftom je u periodu od početka jula do kraja septembra nadmašila ponudu za više od 2,5 miliona barela dnevno. Posljednji put je ovakav manjak ponude zabilježen u prvom kvartalu 2007. godine kada je potražnja bila veća od ponude za 2,53 miliona barela. Krajem sedmice, cijena ovog energenta je povećana nakon što je državna kompanija Irana za proizvodnju i izvoz nafte potvrdila da je jedan od njenih tankera napadnut u Crvenom moru prilikom prevoza 1 milion barela nafte, koja se počela izljevati u more nakon dvije odvojene eksplozije, vjerovatno izazvane udarima raketa. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 54,70 USD (49,54 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.504,66 USD (1.370,49 EUR). Cijena zlata je u protekloj sedmici bila pod uticajima očekivanja rezultata trgovinskih pregovora na relaciji Kina-SAD. Krajem sedmice cijena zlata je smanjena nakon što su mediji iz Kine objavili izvještaj kojim sugerišu da Kina želi da postigne sporazum sa SAD sa ciljem izbjegavanja daljih eskalacija u trgovinskim odnosima, što je umanjilo zabrinutosti investitora. Optimizam vezano za pregovore između Kine i SAD, ali i optimizam oko Brexita su bili ključni za nastavak smanjenja cijene zlata krajem sedmice. Ovakve okolnosti su dovele do toga da cijena ovog plemenitog metala na sedmičnom nivou bude smanjena za 1,04%. Navedeni optimizam dodatno je povećan i pod uticajem vijesti objavljene na Bloombergu da su Kina i SAD postigli djelimičan sporazum koji bi mogao voditi primirju u trgovinskom ratu. Kao dio ovog sporazuma Kina bi pristala na određene poljoprivredne koncesije, dok bi SAD ponudile određene olakšice u dijelu carina. Fizičke kupovine zlata u Kini, kao i investicije u ovoj zemlji su smanjene, a ne očekuje se značajno poboljšanje ni u 2020. godini, jer sporiji rast i veće cijene ovog plemenitog metala smanjuju potrošnju zlata. Prognozirano je da će se tražnja za nakitom u ovoj godini smanjiti za 4%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.489,01 USD (1.348,50 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.